

A Buk anun Paaulo karom a taara Kolose

A pirpir kaapa muga

Baa Paaulo i ki u ra karabus irong Rom, i timu waat na buk: Raa karom a taara Epeso, raa karom a taara Pilipoi, raa karom a taara Kolose ma raa kaai karom Pilemon.

A buk mi i timui karom a taara Kolose. I taari karom Tikiko ma Onesimo ma diaar waan mai urong Kolose.

Baa Paaulo i ki irong Epeso i tula wa raa tena pinapaam a iaana Epapraas urong Kolose kupi in warawaai karom diat (babo Kol 1:7), ma karom a taara u ra ru taamaan kaai, Laudisia ma Ier-aapolis (babo Kol 4:13). Paaulo pa i waan urong Kolose, iaku i walangoroi naa diat aa nukpuku ma i laana aaraaring un diat.

Paaulo i timu a buk mi kabina baa Epapraas i waan talili karomi ma i wapuai u ra kum warwaruga na tena wawer. Paaulo pa i nemi naa a kum warwaruga na tena wawer diat a baanaakaka a nurnur anu ra taara Kolose. A kum tena warwaruga mi diat piri naa a taara diat a lotu karom a kum dekdek na nion ma karom a kum aangelo, ma diat piri naa Iesu wakir a Natun God, i welaar ku ma ra kum aangelo. Diat nemi kaai naa a taara diat a murmur a kum Naagagon anun Moses ma din poko kikel diat. U ra buk mi Paaulo i wer diat naa Iesu ma God diaar raa ku, anundiaar minamaar, anundiaar nemnem, anundiaar mangamangaan i welaar ku. Ma un

Iesu Kaarisito, God i waki a rakrakaan buaal, ma ia in lori ra kum tena nurnur. Un Iesu ku daat a lalaaun takum.

A winawaan i ra buk Kolose:

A turturpaai ra buk mi (1:1-2)

Paaulo i aaraaring un diat (1:3-14)

Kaarisito i ngaala aakit (1:15-23)

Paaulo i papaam dekdek (1:24-2:5)

Diat a murmur a matakina lalaaun un Kaarisito (2:6-3:17)

A wawer u ra koina mangamangaan baa daat a paami wetwetalaai karom daat (3:18-4:1)

A tintinip na pirpir anun Paaulo karom diat (4:2-18)

¹ Iaaun Paaulo, aapostolo anun Kaarisito Iesu u ra nemnem anun God. Mir ma Timoti a teindaat u ra nurnur, mir timtimu ² karom muaat, a taara anun God baa muaat ki matira Kolose, baa muaat a kum tateimir u ra numuaat kinkini ungaai ma Kaarisito, ma muaat dowot u ra numuaat nurnur. A maarmaari ma ra maalmaal kon God Tamaandaat in ki karom muaat.

Paaulo ma Timoti diaar aaraaring u ra taara Kolose

³ Baa mir aaraaring, mir laana waatung wakaak karom God, a Tamaa ra nundaat Tadaaru Iesu Kaarisito un muaat, ⁴ kabina maa mir aa walangoroi naa muaat aa nurnur un Kaarisito Iesu, ma muaat maari a taara raap anun God.

⁵ Anumuaat nurnur ma ra maarmaari mi i kabina paa u ra numuaat kini walaang ma ra nurnur kup a utnaa baa God i babourai kup muaat inaanga u ra maawa. A utnaa maa, muaat aa walangoro taa a pirpir uni u ra lingtatuna na pirpir, ia a

Koina Wewapua ⁶ baa i waan paat karom muaat. A Koina Wewapua maa i tawa ma i wa u ra rakrakaan buaal, welaar ma ia wa naliwan taa muaat, turpaai u ra bung baa muaat walangoroi ma muaat nunura mulu a maarmaari anun God u ra numuaat lalaaun. ⁷ Epapraas ia wer ta muaat uni. Ia a koina tena pinapaam ungaai ma miaat, baa miaat nem aakiti, ma a dowot na tena pinapaam anun Kaarisito baa i tur wakilang miaat. ⁸ Ia wapua ta mir u ra numuaat maarmaari, baa a Takado na Nion i tabaara muaat mai.

⁹ Bi ia kabina baa pa mir ngo ma ra niaaring un muaat, turpaai u ra bung baa mir walangoro a wewapua un muaat. Mir aaring God kupi in waiaa ta muaat u ra nuna nemnem, ma in wateng muaat ma ra manaana ma ra koina ninunuk raap, baa a Niono i tabaara muaat mai. ¹⁰ Mir aaraaring lenmi kupi anumuaat lalaaun in welaar ma ra mangamangaan anu ra Tadaaru, ma muaat a laana paam a kum utnaa baa in gaaia uni. Io, lenmaa anumuaat lalaaun in wa a waimuaat u ra kum koina pinapaam raap baa muaat a paami, ma muaat a tawa kaai kupi muaat a nunura mulu God.

¹¹ Ma God in wadekdek muaat ma ra ngaala na dekdekina, kupi muaat a ki wowowon ma muaat a tur dekdek u ra kum mawaat raap baa muaat kariaanai. Ma muaat a gaaia ¹² ma muaat a waatung wakaak karom Tamaandaat, baa i puku pa muaat, kupi muaat a takado kupi muaat a kale a kum utnaa ungaai ma ra nuna taara. A kum utnaa baa ia weweliman taai karom diat, baa diat ki u ra kaapa. ¹³ Maa ia walaan pa daat ko ra

dekdek i ra baboto, ma i ben aruk pa daat u ra mataanitu anun Natuna baa i nem aakiti, ¹⁴ ia baa i kul walaangalaanga pa daat ma i una wa anundaat kum aakaina mangamangaan.

A kini na ngaala anun Kaarisito

¹⁵ Pa daat babo taa God, iaku maa Kaarisito ia a malalarin God. Ia a mugaana Natun God ma i ngaala aakit taa ra kum utnaa na wawaki raap.

¹⁶ Maa God i waki a kum utnaa raap u ra dekdekin Kaarisito: a kum utnaa inaanga u ra maawa ma ra kum utnaa min napia, a kum utnaa baa di babo diat ma ra kum utnaa baa pa di babo diat, lenbi, a kum dekdek na aangelo, a kum nion baa diat kiki na ngaala, a kum nion baa diat mukmuga ma ra kum nion baa diat paam akoto a naagagon. Un Kaarisito, God i waki a kum utnaa raap ma i waki diat kupi diat a urur karom Kaarisito. ¹⁷ Baa God pa i waki utbaai a kum utnaa raap, Kaarisito ia lalaaun, ma i paam akoto a kum utnaa raap kupi diat a papaam ungaai wakaak. ¹⁸ Ia ut in lori ra taara na nurnur, ma diat maa a panina. Ia ut a turpaaina, ma a mugaana baa i tur balet ko ra minaat, kupi ia ut in ngaala aakit taa ra kum utnaa raap. ¹⁹ Maa God i nemi naa anuna lalaaun raap in ki un Natuna. ²⁰ Ma i nemi naa a kum utnaa raap diat a waan talili balet karomi ma diat a ki na wemaraam, a kum utnaa min napia ma ra kum utnaa inaanga u ra maawa. I paam ot paa anuna nemnem maa un Natuna, baa i maat u ra bolo ma a gaapina i paam a maalmaal.

²¹ Namuga muaat ki weraan ma God, ma muaat anuna kum ebaar, kabina u ra kum aakaina

mangamangaan muaat paami ma muaat nuki. ²² Iaku mi, God ia aal pa muaat karomi kupi muaat tepaana balet. I paam a pinapaam mi ma ra panin Kaarisito baa i maat, ma i ben paat pa muaat namataan God, ma muaat anuna gomgom na taara baa pa ta niraara i ki un muaat, ma pa ta wetakun in lo muaat. ²³ God in paam a utnaa mi baa muaat a ongor ma ra nurnur, ma muaat a tur dekdek uni. Ma koku muaat waan ingen ko ra kini walaang ma ra nurnur kup a kum utnaa baa God in paami, baa muaat aa walangoro taai u ra Koina Wewapua. A Koina Wewapua maa, di aa wewapua taau mai karom a taara raap u ra rakrakaan buaal. Ma iaau, Paaulo, iaau a tultul u ra Koina Wewapua maa.

Paaulo i papaam dekdek kup a taara na nurnur

²⁴ Mi iaau gaaiia u ra kum mawaat baa iaau kariaanai un muaat. Ma iaau gaaiia ku kupi ang kariaana mawaat kupi ang waraaut a taara na nurnur, diat baa a panin Kaarisito. Kaarisito i kariaana mawaat kupi in waraaut diat, ma ra kum mawaat maa pa i raap utbaai. Ma u ra kum mawaat baa iaau kariaanai u ra paning iaau paam ot paa a kum mawaat anun Kaarisito. ²⁵ God i ung ta iaau kupi iaau a tultul anu ra taara na nurnur. I taar taa a pinapaam mi taang kupi ang warawaai ma ra nuna kum pirpir raap, kupi muaat a koina uni. ²⁶ A pirpir mi ia a utnaa na pidik, baa i ki na pidik taanga namnamuga utbaai ko ra kum taaun taara taanga namuga, iaku mi God ia pir apuaana wai karom anuna taara. ²⁷ God i wapuaanai kupi muaat a taara

baa wakir a taara Iudaia, muaat kaai muaat a nunura a utnaa na pidik mi baa i ngaatngaat ma i wakwakaak. A utnaa na pidik mi bari ia: Kaarisito ut i ki u ra numuaat lalaaun, io lenmaa, muaat ki walaang ma ra nurnur kup a minamaar anun God baa muaat a lo paai.

²⁸ Io lenmaa, miaat warawaai un Kaarisito karom a taara raap. Miaat watumaarang diat ma miaat wer diat ma ra manaana raap, kupi diat a takado aakit, kabina maa diat ki un Kaarisito, ma miaat a ben pa diat raap karom God. ²⁹ Iaau papaam dekdek kupi a utnaa mi in waan paat lingtatuna. Maia, iaau ongor ma ra ngaala na dekdekin Kaarisito, baa i papaam u ra nung lalaaun.

2

¹ Iaau nemi naa muaat a nunurai naa iaau papaam dekdek aakit kup muaat ma kup a taara Laaudisia, ma kup diat raap kaai baa pa miaat webaraat paa utbaai. ² Iaau paami lenmaa kupi in wadekdek anundiat lalaaun, ma diat a ki na maarmaari ungaai, kupi diat a tadaaru ma ra ngaala na manaana na nion, ma pain diat a aalawur nuknuk. Io lenmaa, diat a nunura a utnaa na pidik anun God, ia maa Kaarisito ut. ³ A manaana raap ma ra koina ninunuk raap diat welaar ma ra kum ngaatngaat na utnaa na tadaaru, ma diat ki na pidik un Kaarisito.

⁴ Iaau piri lenmi karom muaat, kupi koku te i waruga pa muaat ma ta namnamian na pirpir. ⁵ A lingtatuna, iaau ki ingen kon muaat u ra paning, iaku u ra niong iaau ki ungaai ut ma muaat, ma iaau gaaia baa iaau baboi naa muaat naagagon

kado anumuaat lalaaun ma muaat tur dekdek u ra numuaat nurnur un Kaarisito.

Koku daat murmur a kum naagagon anu ra taara, daat a murmur a koina lalaaun anun Kaarisito

⁶ Muaat aa lo paa Kaarisito Iesu kupi in Tadaaru u ra numuaat lalaaun, io, i koina baa muaat a lalaaun ungaai mai. ⁷ Anumuaat lalaaun in aakaar un Iesu kupi in tawa, ma muaat a papagaa nate uni. Muaat a tur dekdek u ra nurnur welaar ma di aa wer ta muaat uni, ma koku muaat ngo ma ra waatung wakaak karom God.

⁸ Muaat a baboura muaat, kupi koku te in wakarabus muaat ma ra manaana anu ra taara ku, a kum wawer biala ku, baa a warwaruga ku. A manaana maa i waan paat ku ko ra kum taptabundiat taanga namuga ma ko ra kum aakaina nion ko ra rakrakaan buaal, ma wakir kon Kaarisito.

⁹ Maa a lalaaun raap anun God i ki raap ut un Kaarisito baa i waan paat a muaana. ¹⁰ Ma u ra numuaat lalaaun un Kaarisito, muaat kaai muaat teng ma ra lalaaun raap maa. Ia ut i dekdek taa ra kum mukmuga na nion raap ma ra kum nion baa diat paam akoto a naagagon. ¹¹ U ra numuaat lalaaun un Kaarisito, i poko kikil muaat, iaku wakir a mangaana poko kikil a taara diat paami ma ra limaandiat, pate. A poko kikil baa Kaarisito i paami i lenbi, ia rakaana wa aakaina nemnem i ra panimuaat. ¹² Baa di baapitaaiso muaat, di punang muaat ungaai ma Kaarisito. Ma muaat lalaaun balet ungaai mai, kabina muaat nurnur

u ra dekdekin God, ia baa i walaauun paa balet Kaarisito ko ra minaat.

¹³ Namuga a niomuaat i maat, kabina muaat paam a kum aakaina mangamangaan, ma wakir di rakaan wa aakaina nemnem i ra panimuaat. Iaku mi, God ia walaauun pa muaat ungaai ma Kaarisito. Ia una wa anundaat kum aakaina mangamangaan raap. ¹⁴ Daat laana wabulbul u ra kum Naagagon anun Moses, io a wetakun i ki karom daat. Iaku God i una wa a wetakun maa. I lo wai, ma i aak waat taai nate u ra bolo. ¹⁵ God ia rakaan wa a dekdek i ra kum mukmuga na nion ma ra kum nion baa diat paam akoto a naagagon. Ma u ra bolo i baana wawirwir diat, baa i waiaai karom a taara raap naa ia uwia raap pa diat.

¹⁶ Io, koku muaat maadek taa te kupi in takuna muaat naa pa muaat paam ot paa a kum naagagon u ra aawa maa muaat a aani ma muaat a inimi, baa u ra kum ngaala na bung na lotu, baa u ra lotu u ra kalaang baa i waan paat kabin, baa u ra Bung Saabaat. ¹⁷ A kum naagagon mi diat welaar ku ma ra malalar i ra utnaa baa in waan paat namur ma mi ia waan paat. A utnaa mulu, ia Kaarisito. ¹⁸ Baa te i warwaruga naa i wakinalik paai u ra nuna mangaana lotu, ma i lotu karom a kum aangelo, ma i laana pirpir u ra kum binabo baa i baboi, koku muaat maadek taai kupi in takuna muaat. Maa a mangaana muaana maa i aamaamaan ngaala ma ra nuknukina, baa i teng utbaai ma ra kum aakaina nemnem i ra panina. ¹⁹ Diaar aa takunu weraan ma Kaarisito, ia baa ina lori ra taara na nurnur. Kaarisito ia ina lor, ma daat a panpanina. I wadekdek a kum pakpakaana panina kupi diat a waraaut

wetwetalaai diat ma diat a ki ungaai, welaar ma ra kum kakanaawa baa diat kakanaawa ungaai. Io, a kudulaana panina i tawa, welaar ma God i nemi.

²⁰ Baa muaat aa maat ungaai ma Kaarisito, ma muaat aa laangalaanga ko ra kum wawer biala ku ko ra rakrakaan buaal, aawa kabina baa muaat lalaaun balet ku welaar ma muaat taanga main u ra rakrakaan buaal? Aawa kabina baa muaat murmur a kum naagagon lenbi: ²¹ “Koku muaat paami! Koku muaat aani! Koku muaat tuk taai!”?

²² A kum naagagon mi i pirpir u ra kum utnaa baa daat papaam paa mai, ma namur pa diat gaa ma un ta utnaa, maa a kum naagagon mi ma ra kum wawer mi diat waan paat ku ko ra taara. ²³ A lingtatuna, a kum naagagon mi a taara diat nuki naa in wadekdek diat u ra nundiat lotu, ma kupi diat a wakinalik pa diat, ma kupi diat a naagagon baat a panindiat, iaku pa i waraaut diat. A kum naagagon mi diat babo welaar ma diat waan paat ko ra koina manaana, iaku pa diat pet laar paai kupi diat a naagagon baat aakaina nemnem i ra panindaat.

3

A matakina lalaaun un Kaarisito

¹ God ia watur ungaai pa muaat ma Kaarisito ko ra minaat, io, i koina baa muaat a nemnem kup a kum utnaa inaanga u ra maawa, baa Kaarisito i ki iaai u ra papaara ot na limaan God. ² I koina baa a nuknukimuaat in ki u ra kum utnaa inaanga u ra maawa, ma koku i ki u ra kum utnaa taanga min napia. ³ Maa muaat aa maat ko ra mangaana

lalaun ko ra rakrakaan buaal, ma mi anumuaat lalaun i ki na pidik ungaai ma Kaarisito, naruma un God. ⁴ Kaarisito ia maa anumuaat lalaun. Ma baa in waan paat muaat kaai muaat a ki ungaai mai u ra nuna minamaar.

⁵ Io, muaat a doko wa a kum aakaina mangamangaan taanga min napia baa i ki u ra numuaat lalaun. A kum utnaa maa bari diat: a kum paamuk na mangamangaan, a kum dur na mangamangaan, aakaina nemnem, a nemnem kup a kum aakaina mangamangaan ma ra nemnem kup mongoro na utnaa na wuwuwung. Maa a nemnem kup mongoro na utnaa na wuwuwung, ia maa a nilotu karom a kum warwaruga na god.

⁶ A kaankaan anun God in waan paat karom a taara baa diat paam a kum mangamangaan mi, maa pa diat taraam karomi.

⁷ Namuga muaat kaai muaat murmur a kum mangamangaan bi, baa muaat lalaun utbaai uni. ⁸ Iaku mi, muaat a ngo ko ra kum mangamangaan raap lenbi: a kaankaan, a wengangaar, a pirpir aakaka, a weninaan ma ra kum aakaina mangamangaan kaai. ⁹ Koku muaat waruga wetwetalaai muaat, maa muaat aa rakaan wa a kum aakaina mangamangaan baa namuga muaat laana paami, ¹⁰ ma muaat aa mong paa ma ra matakina lalaun. A matakina lalaun mi, God ut i taar taai taa muaat ma i laana wamatakinai, kupi muaat a welaar ma ra malalarina, ma kupi muaat a nunura mulu God. ¹¹ Io lenmaa, daat raap daat welaar maku: a taara Iudaia, a taara Grik ma ra taara kon woi na mangaana wuna taara kaai, diat baa di aa poko kikil ta diat ma diat

baa pa di poko kikel diat, a kum wilawilaau ma ra taara kaai baa pa diat wilawilaau. Kaarisito ut i ngaala aakit, ma i ki un daat raap.

A maarmaari wetwetalaai

¹² Muaat a gomgom na taara anun God, baa i maari muaat, ma i pilak pa muaat. Io, i koina kupi muaat a mong ma ra kum mangamangaan bi: muaat a waraaut a taara, muaat a paam a koina karom diat, muaat a wakinalik pa muaat, muaat a ki na maalmaal ma muaat a waiaa a wowowon na mangamangaan. ¹³ Baa te kon muaat i paam taa ta aakaina karom muaat, koku muaat baalui, iaku muaat a dumaana wa anuna aakaina mangamangaan, welaar ma ra Tadaaru ia dumaana wa anumuaat kum aakaina mangamangaan. ¹⁴ Nate u ra kum mangamangaan raap mi, i koina baa muaat a maari wetwetalaai muaat. A maarmaari i aal ungaai a kum mangamangaan raap mi, kupi diat a papaam ungaai wakaak.

¹⁵ I koina baa a maalmaal baa Kaarisito i tabaara muaat mai in muga muaat u ra numuaat lalaun. Maa muaat a kum pakpakaana ko ra panin Kaarisito, ma God i wataa pa muaat kupi muaat a ki ungaai ma ra maalmaal. I koina baa muaat a laana waatung wakaak karom God. ¹⁶ I koina baa a pirpir anun Kaarisito in ki okot ma in teng u ra balaamuaat. Ma muaat a wer wetwetalaai muaat mai, ma muaat a wadekdek wetwetalaai muaat kaai mai, ungaai ma ra man-aana raap. Ma muaat a kelekele kaai mai baa muaat kele a Kum Kelekele anun Dewid, ma ra kum kelekele na lotu, ma ra kum kelekele baa a Takado na Nion i tabaara muaat mai. Ma muaat a

kelekele ma ra waatung wakaak karom God u ra balaamuaat. ¹⁷ U ra kum utnaa raap baa muaat paami ma muaat piri, muaat a paami ut u ra iaa ra Tadaaru Iesu, ma muaat a waatung wakaak karom God Tamaandaat, kabina u ra pinapaam baa Kaarisito i paami un muaat.

*A wawer karom a kapkaba tamaana
(Ep 5:22-6:4)*

¹⁸ Muaat a kum tinaulaa na tabuan, i koina kupi muaat a tartaraam karom anumuaat kum muaana, maa a mangamangaan maa i takado kup muaat baa anumuaat lalaaun i ki u ra Tadaaru.

¹⁹ Muaat kaai, a kum tinaulaa na muaana, i koina kupi muaat a maari anumuaat kum tabuan, ma muaat a waiaa a wowowon na mangamangaan karom diat.

²⁰ Muaat a kum naat liklik, muaat a laana taraam karom a kum tamtamaamuaat ma ra kum nanaamuaat u ra kum utnaa raap, maa a Tadaaru in gaai baa muaat a laana paami lenmaa.

²¹ Muaat a kum tamtamaa ra kum naat, koku muaat pet angaanga a kum natnatumuaat, kaduk pa diat a paam ma ta koina pinapaam.

*A wawer karom a kum wilawilaau ma ra nundiat kum mukmuga
(Ep 6:5-9)*

²² Baa ui a wilawilaau, un taraam karom anum mukmuga taanga min napia u ra kum pinapaam raap. Koku u papaam wakaak ku baa i babo ui, kupi un wagaaia taai ku. Un papaam wakaak karomi ma ra lingtatuna u ra in balaam, kabina maa u urur karom a Tadaaru. ²³ U ra kum

pinapaam raap baa u paami, un taar araap taa anum lalaaun uni. Baa u papaam karom anum mukmuga, un papaam welaar ma u papaam ut karom a Tadaaru. ²⁴ Maa anum mukmuga mulu ia maa a Tadaaru Kaarisito, ma ia ut maa in dok ui. A wedok maa, ia a koina kini baa un kalei namur. ²⁵ Te baa i paam aakaina in lo a naagagon na binabaalu u ra aakaina baa ia paam taai, maa a naagagon anu ra Tadaaru i welaar raap ku karom a taara raap.

4

¹ Muaat a kum mukmuga, muaat a paam a takado na mangamangaan karom anumuaat kum wilawilaau, ma anumuaat mangamangaan kaai in welaar raap ku karom diat, kabina maa muaat nunurai naa muaat kaai, anumuaat mukmuga ia a Tadaaru, baa i ki inaanga u ra maawa.

Daat a wewapua un Kaarisito

² Muaat a ongor ma ra niaaring. Muaat a ki na waninaar, ma muaat a waatung wakaak karom God. ³ Baa muaat aaraaring, muaat a aaraaring kaai un miaat, kupi God in paapa aara aakapi kupi miaat a wapuaana a pirpir na pidik un Kaarisito, baa namuga i wawalipa. Kuri iaau ki u ra karabus, kabina maa iaau wewapua uni. ⁴ Muaat a aaraaring baa ang wewapua kaapa wakaak uni, kupi ang paam ot paa anung pinapaam.

⁵ Muaat a papaam ma ra manaana karom a taara baa pa diat nurnur, ma u ra kum pak-pakaana bung raap baa i laangalaanga kupi muaat a wewapua karom diat, io muaat a paami.

⁶ Baa muaat a pirpir karom a taara, anumuaat pirpir in koina, ma in wagaia diat, kupi muaat a taar a takado na binabaalu karom diat raap raaraa.

Paaulo i tula wa Tikiko urong Kolose

⁷ Tikiko in wapua muaat u ra kum utnaa raap un iaau. Ia a teindaat baa miaat nem aakiti, a dowot na tena wewaraaut ma a tultul ungaai ma miaat u ra pinapaam anu ra Tadaaru. ⁸ Iaau tula wai karom muaat, kupi in wadekdek muaat baa muaat walangoro a wewapua u ra numiaat lalaaun main. ⁹ Diaar a weur ma Onesimo, a teindaat baa i dowot u ra nuna pinapaam ma daat nem aakiti, ia raa ut kon muaat. Diaar a wapua muaat u ra kum utnaa raap baa i waan paat main naa miaat.

A kum pirpir na maarmaari

¹⁰ Aaristaarko, ia baa i ki ungaai ma iaau u ra karabus, i taar anuna maarmaari karom muaat, diaar ma Maarko a nawaan Baanaabaas. Baa Maarko in waan paat karom muaat, muaat a gaai paai, welaar ma iaau aa wapua ta muaat u ra nung buk, baa iaau taar muga wai. ¹¹ Ma Iosua, a iaana kaai Iusto, ia kaai i taar anuna maarmaari karom muaat. Ditul mi, ditul a tula te Iudaia baa ditul nurnur, ma ditul ot ku ko ra taara Iudaia ditul papaam ungaai ma iaau kup a mataanitu anun God. Ditul wadekdek iaau.

¹² Epapraas, ia baa raa ut kon muaat, ma a tultul anun Kaarisito Iesu, i taar anuna maarmaari karom muaat. I laana aaraaring dekdek un muaat, kupi muaat a tur dekdek, ma muaat a dekdek u ra numuaat kini na lalaaun un

Kaarisito, ma muaat a nunura nakura a nemnem raap anun God. ¹³ Maa iaau ut iaau baboi ma iaau wewapua lingtatuna uni karom muaat, baa i papaam dekdek kup muaat ma kup diat irong Laaudisia ma diat kaai irong Ieraapolis. ¹⁴ Lukaa, a doktaa baa miaat nem aakiti, ma Demaas, diaar taar anundiaar maarmaari karom muaat.

¹⁵ Muaat a taar anung maarmaari karom a kum Tateindaat irong Laaudisia, ma karom a tabuan bi, Nimpaa, ma ra taara na nurnur kaai, baa diat laana lotu ungaai u ra nuna ruma.

¹⁶ Baa muaat aa luk taa a buk mi, namur muaat a taari karom a taara na nurnur irong Laaudisia kupi diat bulung diat a luki. Lenkaai maa, a kum Laaudisia diat a taar taa a buk baa iaau timui karom diat, karom muaat kupi muaat a luki.

¹⁷ Muaat a wapua Aarkipo lenbi naa, in paam araap wa a pinapaam anu ra Tadaaru baa di aa taar taai taana.

¹⁸ A kinalik na pirpir na maarmaari mi iaau ut, Paaulo, iaau timui ma ra limaang karom muaat. Koku muaat dumaana wa iaau, muaat a nuk pa iaau, baa iaau ki u ra karabus.

A maarmaari anun God in ki karom muaat.

BUK TAABU MATAKIN
The New Testament in the Ramoovina Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Ramoovina long
Niugini

copyright © 2006 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ramoovina

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-09-20

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

d012ec6e-d199-5aa4-85c8-36d400ff7b21